

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir
This project is co-financed by the European Union and the Republic of Turkey

Toplam
Faktör
Verimliliği
Projesi

Total
Factor
Productivity
Project

Toplam Faktör Verimliliği Politika Çerçevesi Geliştirilmesi Destek Projesi

Güçlü İktisat,
Güçlü Türkiye

Toplam Faktör Verimliliği Nedir?

Büyüme içindeki istihdam ve sermaye artışları haricindeki nedenlerin birleşik etkisine, Toplam Faktör Verimliliği denir.

Bilimsel araştırmalar ve saha çalışmaları, ekonomik büyümenin istihdam artışı ve sermaye yatırımları haricindeki nedenlerin etkisiyle de sağlandığını gösteriyor. İnsan kaynağı, organizasyonel sermaye ve bilgi varlıkları gibi maddi olmayan sermaye kalemlerinin sağladığı katma değeri artıran yenilikler, sosyal sermayenin neticesi kurulmuş firmalar arası ilişkiler, edinilmiş endüstriyel beceriler ve artırılan çalışan motivasyonu bu nedenlerin bir bölümünü oluşturuyor. İş ve yatırım ortamını, iş modellerinin etkililiğini ve yurtiçi ve talebin şekillenmesini belirleyen kurumlar, piyasalar ve düzenlemeler de diğer nedenleri meydana getiriyor.

Türkiye’de Toplam Faktör Verimliliği Ne Durumda?

Toplam Faktör Verimliliği sağlıklı ve sürdürülebilir büyümenin tesisinde önemli rol oynarken iktisadi büyümenin, işgücü ve sermaye artışıyla açıklanamayan kısmının kaynağını oluşturuyor. Ancak Türkiye’de Toplam Faktör Verimliliği’nin büyüme katkısı sınırlıdır ve ülke potansiyeline uygun bir gelişme kaydedilememiş durumda bulunuyor.

10. Kalkınma Planı’nda ve Türkiye Sanayi Strateji Belgesi’nde, Toplam Faktör Verimliliği’nin üzerinde önemle duruluyor. Verimlilik artışı; ekonomide üretim kapasitesinin artırılması, rekabet gücünün geliştirilmesi ve büyümenin hızlandırılması açısından kritik önem taşıyor. 1981-2012 döneminde yüzde 4,3 olarak gerçekleşen ortalama büyümenin yalnızca 0,2 puanı Toplam Faktör Verimliliği artışından kaynaklanıyor. Bu nedenle, 10. Kalkınma Planı döneminde (2014-2018) verimlilik odaklı bir yaklaşımla, rekabet gücü artırılarak cari açık sorunu yaşanmadan yüksek ve istikrarlı büyümeye ulaşılması

hedefleniyor. Bu kapsamda, 10. Kalkınma Planı’nın dönüşüm programlarından biri olan Üretimde Verimliliğin Artırılması Programı’nda, verimlilik algısının geliştirilmesi, üretim süreçlerinin iyileştirilmesi, katma değer artırılması ve hedefe katkı sağlanması amacı dile getiriliyor.

Ayrıca Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi’nde (2015-2108), verimlilik alanında ulusal ve bölgesel politika geliştirme kapasitesinin artırılmasına ve sanayinin verimlilik temelli dönüşümüne özellikle vurgu yapılıyor. Bu dönüşümün hızla ve etkili biçimde temin edilmesi için Toplam Faktör Verimliliği’nin imalat sanayinde nasıl oluştuğunun anlaşılması ve bu artışın önündeki engellerin giderilmesine yönelik kamu politika çerçevesinin belirlenmesi öncelikli görülüyor.

Büyük ölçekli imalat sanayi firmaları ile orta ve küçük ölçekli firmalar arasında

gözlenen verimlilik farkının, başka ülkelerle karşılaştırıldığında, Türkiye için dikkat çekici derecede büyük olduğu göze çarpıyor. AB’de büyük ölçekli imalatçı firmalar, küçük ve orta ölçekli imalatçı firmalara göre 1,8 kat daha verimli iken, Türkiye’de bu oran 5,1’e ulaşıyor.

Proje Ne Hakkında?

Toplam Faktör Verimliliği Politika Çerçevesi Geliştirilmesi Destek Projesi'yle, Toplam Faktör Verimliliği'nin istenen oranda artmasının önündeki engellerin belirlenmesi, bu engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik politika çerçevesi geliştirmesi ve bu politika çerçevesinin pilot uygulamalarla test edilmesi hedefleniyor.

Türkiye, gelişen ülkelere nazaran Toplam Faktör Verimliliği potansiyelini kullanamıyor. Bu konudaki çalışmalar, Türkiye'de verimlilik sorununun esas olarak KOBİ'lerden kaynaklandığına işaret ediyor.

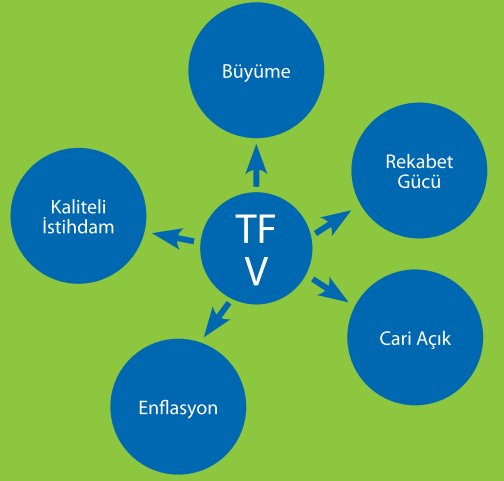
Bu projeye, KOBİ'lerin özellikle uluslararası ve yerel değer zincirlerine eklenmesini veya bu zincirler içinde yer alan teşebbüslerin katma değeri yüksek malların üretimine geçmelerini sağlamak suretiyle, özellikle ölçek ekonomisi yaratarak imalat sanayinde Toplam Faktör Verimliliği'nin artırılması hedefleniyor.

Projeye ayrıca, bir yandan imalat sanayiinde Toplam Faktör Verimliliği'nin büyümeye etkisinin artırılması, diğer yandan da ulusal rekabetçiliğe katkı yapabilmek adına sektör stratejilerinin oluşturulması ve uygulanmasında kamunun ilgili birimlerinde kurumsal kapasitesinin artırılması amaçlanıyor.

Proje süresince, konuyla ilgili literatür, yerel ve küresel ölçekte benzer çalışmalar ve saha çalışmalarından elde edilecek girdiler sentezlenecek ve verimliliğin tetiklenmesine olanak tanıyacak politika çerçevesi tasarlanacak. Ayrıca; 100 büyük ölçekli imalatçı, 400 (çoğunlukla) orta ölçekli tedarikçi ve 2.500 kadar son halka tedarikçi KOBİ görüşmeleri ile uluslararası karşılaştırma (benchmarking) sonuçlarından hareketle, kamu politikaları için bir sentez çalışması yapılacaktır.

Proje kapsamında, Toplam Faktör Verimliliği'nin artırılmasında en büyük katkıyı vereceği düşünülen dört temel imalat sanayi sektörü tespit edildi. Bu sektörler; otomotiv, gıda, hazır giyim ve elektrikli teçhizat sektörleri.

Toplam Faktör Verimliliği Politika Çerçevesi Geliştirilmesi Destek Projesi; Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen bir teknik yardım projesi ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından uygulanıyor. Nihai faydalanıcısının T.C. Kalkınma Bakanlığı olduğu projenin sözleşme makamı ise Merkezi Finans İhale Birimi (MFİB).

Proje Neler Getirecek?

Proje kapsamında yapılacak çalışmalar sonucunda ortaya çıkacak politika çerçevesi; başta projenin ana faydalanicısı T.C. Kalkınma Bakanlığı ve ilgili diğer paydaşlara verimliliğin, dolayısıyla sürdürülebilir büyümenin önünde engel oluşturan temel sorunların kısa ve orta vadede çözümüne olanak verecek uygulanabilir politika araçlarını sunacak.

Ayrıca, proje kapsamında geliştirilecek karar destek yazılımı, gerek merkezî kurumlara, gerek yerel kamu kurumlarına, verimlilik merkezli politika tercihlerinde anlamlı katkılar sağlayacak.

Toplam Faktör Verimliliği artışı, büyümenin hızlandırılması, rekabet gücünün geliştirilmesi, cari açığın azaltılması, maliyetlerin azaltılması yoluyla enflasyonda düşüş sağlanması, daha kaliteli istihdam yaratılması gibi ekonomik etkileri de beraberinde getirecek.

Proje Ofisi:

Via Green İş Merkezi, Mustafa Kemal Mah. Eskişehir
Yolu 10. Km, 2079 Sk. No: 2-B
Kat 6 No: 43, Çankaya, Ankara
Tel: 0 312 219 06 18
Eposta: tfv.tr@undp.org